

Plan wynikowy do podręcznika *Krok w przedsiębiorczość*

Material nauczania	L.g.	Wymagania podstawowe <i>Uczeń poprawnie:</i>	Kat.	Wymagania podstawowe <i>Uczeń poprawnie:</i>	Kat.
I. KOMUNIKACJA INTERPERSONALNA					
Kim jest osoba przedsiębiorcza? Typy osobowości • Osoba przedsiębiorcza • Moje mocne i słabe strony • Typy osobowości	7	• wyjaśnia, czym jest przedsiębiorczość • wymienia cechy osoby przedsiębiorczej • definiuje osobowość	A B A	• analizuje mocne i słabe strony własnej osobowości, odnosi je do cech osoby przedsiębiorczej • rozróżnia i charakteryzuje typy osobowości	C C
Role społeczne i rodzaje zachowań • Role społeczne • Konflikty ról • Role organizacyjne • Rodzaje zachowań • Asertywność		• definiuje pojęcie „rola społeczna” • rozróżnia i charakteryzuje role przypisane i osiągnięte • wyjaśnia, czym są napięcie ról oraz konflikt ról i podaje przykłady występowania tych sytuacji • definiuje pojęcie „rola organizacyjna” • rozpoznaje podstawowe rodzaje zachowań, w tym zachowania asertywne, podaje przyczyny i konsekwencje poszczególnych rodzajów zachowań • omawia poszczególne rodzaje zachowań w kontekście osoby przedsiębiorczej	A C C A C C	• rozróżnia i charakteryzuje własne role społeczne i typowe dla nich zachowania • rozróżnia i charakteryzuje typowe role organizacyjne • wskazuje przykłady postawy konformistycznej i nonkonformistycznej • wykazuje potrzebę przyjmowania postawy asertywnej w określonych sytuacjach	C C C C
Komunikacja społeczna • Komunikacja społeczna • Komunikacja interpersonalna • Przebieg procesu komunikacji • Komunikacja werbalna • Komunikacja niewerbalna – mowa ciała • Bariery komunikacyjne • Skuteczne komunikowanie się		• wyjaśnia znaczenie terminów: „komunikacja społeczna”, „komunikacja interpersonalna”, „komunikacja werbalna”, „komunikacja niewerbalna” • wyjaśnia, czym jest komunikowanie się, i omawia przebieg tego procesu, charakteryzując poszczególne jego elementy • wyjaśnia znaczenie komunikacji niewerbalnej w życiu codziennym	A C B	• rozróżnia i charakteryzuje wybrane elementy mowy ciała • wyjaśnia, czym są bariery komunikacyjne, i podaje ich przykłady • wymienia i charakteryzuje elementy skutecznej komunikacji • definiuje pojęcie „empatia” • wymienia i rozróżnia poziomy komunikowania • stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska	C B B A C D

Podjęmowanie decyzji • Proces decyzyjny i jego fazy • Rodzaje decyzji • Wady oraz zalety indywidualnego i grupowego podejmowania decyzji • Bariery w podejmowaniu decyzji • Racjonalność decyzji		• wyjaśnia znaczenie terminów: „decyzja”, „decydent”, „problem decyzyjny” • rozróżnia i charakteryzuje fazy procesu decyzyjnego • omawia wady oraz zalety decyzji indywidualnych i zbiorowych • wymienia i charakteryzuje bariery w podejmowaniu decyzji	A C C C	• charakteryzuje rodzaje decyzji • wykazuje wpływ luki informacyjnej na jakość podjętej decyzji • wyjaśnia, czym jest racjonalność decyzji • charakteryzuje decyzje racjonalne metodologicznie oraz rzeczowo • wymienia i omawia zasady podejmowania racjonalnych decyzji	C D A C C
Konflikty i ich rozwiązywanie. Negocjacje • Konflikt i jego rodzaje • Metody rozwiązywania konfliktów • Negocjacje • Mediacje i arbitraż		• wyjaśnia znaczenie terminów: „konflikt”, „negocjacje”, „mediacje”, „arbitraż” • wymienia i charakteryzuje wybrane metody rozwiązywania konfliktów • wymienia cechy i umiejętności przydatne w czasie negocjacji • wymienia zalety mediacji i arbitrażu	A C A B	• rozróżnia i charakteryzuje rodzaje konfliktów ze względu na podmiot i przedmiot konfliktu • wskazuje różnice pomiędzy poszczególnymi rodzajami negocjacji • podaje różnice pomiędzy technikami manipulacyjnymi a technikami negocjacyjnymi • podaje przykłady technik manipulacyjnych stosowanych podczas negocjacji • wymienia i omawia zasady prowadzenia skutecznych negocjacji • identyfikuje i analizuje konflikty w zespole i proponuje metody ich rozwiązania, szczególnie w drodze negocjacji	C C C B C D
II. ISTOTA FUNKCJONOWANIA GOSPODARKI RYNKOWEJ					
Gospodarka rynkowa. Podmioty gospodarki • Gospodarka centralnie sterowana • Transformacja polskiej gospodarki • Plan Balcerowicza • Gospodarka rynkowa • Podmioty gospodarki rynkowej • Prawo podaży i popytu	10	• definiuje pojęcie: „gospodarka” • definiuje pojęcia: „gospodarka rynkowa”, „mechanizm rynkowy”, „popyt”, „podaż”, „plan Balcerowicza” • wymienia filary gospodarki centralnie sterowanej i gospodarki rynkowej • podaje najważniejsze różnice między gospodarką centralnie sterowaną a gospodarką rynkową • wymienia główne podmioty gospodarki rynkowej	A A B C B	• przedstawia argumenty świadczące o nieefektywności gospodarki centralnie sterowanej • omawia proces transformacji polskiej gospodarki • charakteryzuje działania składające się na proces transformacji gospodarczej w Polsce • wyjaśnia, na czym polegał plan Balcerowicza	C D D D D

Rynek w gospodarce • Rynek i jego rodzaje • Funkcje rynku • Struktury rynkowe		• wyjaśnia znaczenie terminu „rynek” • wymienia funkcje rynku • podaje różnice między rynkiem producenta a rynkiem konsumenta • klasyfikuje rynek wg przedmiotu wymiany	A A C C	• określa rodzaje rynków występujących w najbliższym otoczeniu • wymienia i charakteryzuje główne modele struktur rynkowych (monopol, oligopol, konkurencję monopolistyczną, konkurencję doskonałą) • wykazuje potrzebę wspierania konkurencji i walki z monopolem	C C D
Popyt, podaż i cena • Popyt • Podaż • Krzywa popytu i krzywa podaży • Punkt i cena równowagi rynkowej		• wyjaśnia znaczenie terminów: „popyt”, „podaż”, „cena”, „dobra komplementarne”, „dobra substytucyjne”, „cena równowagi rynkowej”, „punkt równowagi rynkowej” • wymienia i charakteryzuje pozacenowe czynniki kształtujące popyt • definiuje prawo popytu • wymienia i charakteryzuje pozacenowe czynniki kształtujące podaż • definiuje prawo podaży	A C A C A	• wskazuje zależność między cenami dóbr komplementarnych i dóbr substytucyjnych a wielkością popytu • wyjaśnia zjawiska nadwyżki rynkowej i niedoboru rynkowego • wyznacza na prostych przykładach punkt równowagi rynkowej • analizuje na przykładzie przebieg krzywej podaży i krzywej popytu • wyjaśnia zjawisko elastyczności cenowej popytu	D C C C C
Gospodarstwo domowe • Gospodarstwo domowe i jego dochody • Wydatki gospodarstw domowych • Deficyt w domowych finansach • Budżet gospodarstwa domowego		• definiuje pojęcia: „gospodarstwo domowe”, „budżet domowy”, „deficyt budżetowy” • wymienia i charakteryzuje główne źródła dochodów gospodarstw domowych	A B	• wymienia i charakteryzuje główne rodzaje wydatków gospodarstw domowych: konsumpcyjne i inwestycyjne (z podziałem na stałe i zmienne) • ocenia strukturę wydatków własnej rodziny • tworzy budżet domowy swojej rodziny, a następnie zarządza nim • proponuje działania mające na celu zniwelowanie deficytu w budżecie domowym	B C C D
Konsument, czyli „król rynku” • Konsument i jego prawa • Instytucje stojące na straży praw konsumenta • Zjawisko zmonopolizacji cenowej • Niezgodność towaru z umową • Gwarancja		• wyjaśnia znaczenie terminów: „konsument”, „gwarancja”, „reklamacja”, „zakupy na odległość”, „rękojmia” • wymienia i charakteryzuje podstawowe prawa konsumenta • wymienia instytucje zajmujące się ochroną praw konsumentów oraz określa ich cele i	A C C	• przedstawia prawa konsumenta z tytułu niezgodności towaru z umową • wyróżnia prawa przysługujące konsumentom w wypadku zakupów na odległość • przedstawia zasady składania reklamacji w wypadku niezgodności towaru z umową • przedstawia drogę egzekwowania własnych	C B C C

• Reklamacja • Prawa e-konsumenta • Rękojmia		zadania • podaje różnice między reklamacją a gwarancją	B	praw przez konsumenta • wymienia akty prawne dotyczące ochrony praw konsumenta • wyjaśnia, na czym polega zjawisko zмовы cenowej	B B
Rola państwa w gospodarce • Przyczyny ingerencji państwa w gospodarkę • Funkcje ekonomiczne państwa • Polityka gospodarcza państwa • Polityka fiskalna i monetarna państwa • Narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę		• wyjaśnia znaczenie terminów: „interwencjonizm państwowy”, „dobra publiczne” • wymienia, rozróżnia i charakteryzuje funkcje ekonomiczne państwa • wyjaśnia i rozróżnia pojęcia: „polityka makroekonomiczna” i „polityka mikroekonomiczna”	A C C	• określa cele polityki gospodarczej, a w jej ramach – polityki fiskalnej i polityki monetarnej • określa przyczyny ingerencji państwa w gospodarkę • przedstawia argumenty za i przeciw ingerencji państwa w gospodarkę • wymienia i charakteryzuje narzędzia oddziaływania państwa na gospodarkę	B C C C
Wzrost i rozwój gospodarczy państwa • Wzrost gospodarczy a rozwój gospodarczy • Wskaźniki wzrostu gospodarczego • Wskaźniki rozwoju gospodarczego • Cykl koniunkturalny, jego przebieg i fazy		• wyjaśnia znaczenie terminów: „wzrost gospodarczy”, „rozwój gospodarczy”, „siła nabywcza waluty”, „cykl koniunkturalny” • rozróżnia i opisuje wybrane wskaźniki wzrostu gospodarczego i rozwoju gospodarczego • wymienia fazy cyklu koniunkturalnego	A C A	• porównuje wartości wybranych wskaźników wzrostu i rozwoju gospodarczego dla Polski z wartościami tych wskaźników dla innych państw • formułuje wnioski o poziomie rozwoju gospodarczego państwa na podstawie analizy odpowiednich wskaźników ekonomicznych • klasyfikuje państwa na podstawie wartości wskaźnika rozwoju społecznego (HDI) • interpretuje wysokość i przyrost PKB • wyjaśnia przyczyny różnic między nominalnym a realnym PKB • wyjaśnia, dlaczego wskaźnik PKB ma ograniczone znaczenie przy porównywaniu jakości życia obywateli różnych państw • omawia przebieg klasycznego cyklu koniunkturalnego • charakteryzuje zjawiska recesji i dobrej koniunktury w gospodarce • określa, na podstawie analizy wskaźników aktywności gospodarczej, fazę cyklu koniunkturalnego, w której znajduje się polska	D D D C C C D

				gospodarka	
Budżet państwa • Budżet państwa i jego funkcje • Dochody i wydatki budżetu państwa Deficyt budżetowy i dług publiczny a gospodarka		• wyjaśnia znaczenie terminów: „budżet państwa”, „podatek”, „dług publiczny” • wymienia główne źródła dochodów państwa • wymienia główne wydatki budżetu państwa	A B B	• wymienia, rozróżnia i charakteryzuje funkcje budżetu państwa • wymienia, rozróżnia i charakteryzuje podstawowe zasady budżetowe • ocenia wpływ deficytu budżetowego i długu publicznego na gospodarkę • formułuje wnioski na podstawie analizy danych statystycznych dotyczących wartości deficytu budżetowego i długu publicznego państwa w relacji do PKB	C C D D
III. PIENIĄDZ I BANKOWOŚĆ					
Pieniądz • Ewolucja form pieniądza • Właściwości, funkcje i cechy pieniądza • Obieg pieniądza w gospodarce • Inflacja i jej rodzaje • Inflacja w Polsce	10	• wyjaśnia znaczenie terminów: „pieniądz”, „siła nabywcza”, „inflacja”, „stopa inflacji” • omawia ewaluację form pieniądza • wymienia, rozróżnia i charakteryzuje formy pieniądza • wymienia i omawia cechy pieniądza • identyfikuje rodzaje inflacji w zależności od przyczyn jej powstania oraz stopy inflacji	A C B C C	• wymienia i charakteryzuje funkcje pieniądza • wymienia i charakteryzuje cechy pieniądza • omawia skutki inflacji • przedstawia sposoby przeciwdziałania inflacji • objaśnia obieg pieniądza w gospodarce • omawia przyczyny zmian wartości pieniądza (siły nabywczej) • omawia poziom inflacji w Polsce w latach 1989–2010 oraz podaje jej przyczyny i działania, w których wyniku nastąpiło osłabienie dynamiki procesów inflacyjnych	C C C C C C
Banki • Polski system bankowy • Bank centralny • Banki komercyjne • Rola banków w gospodarce		• wyjaśnia znaczenie terminów: „bank”, „system bankowy”, • wymienia elementy systemu bankowego w Polsce • wymienia i charakteryzuje funkcje banku centralnego • rozróżnia rodzaje banków ze względu na dominującą działalność • wyjaśnia różnice między bankami komercyjnymi a bankami spółdzielczymi	A B C B B	• wyjaśnia rolę banku centralnego w gospodarce • wyjaśnia rolę banków w gospodarce • wyjaśnia, na czym polega polityka pieniężna banku centralnego • identyfikuje rodzaje polityki pieniężnej prowadzonej przez NBP • wymienia i charakteryzuje podstawowe narzędzia polityki pieniężnej NBP • wykazuje zależność między zmianą stóp procentowych wprowadzoną przez NBP a oprocentowaniem kredytów udzielanych przez	C B B C C D

				banki osobom fizycznym i przedsiębiorcom • określa znaczenie Rady Polityki Pieniężnej w kształtowaniu polityki pieniężnej NBP • podaje podstawowe różnice między bankami komercyjnymi a SKOK-ami	C C
Rachunki bankowe • Rodzaje usług bankowych • Rachunek bankowy • Konta osobiste • Konta firmowe • Lokaty bankowe • Karty płatnicze		• wymienia podstawowe rodzaje usług bankowych • rozróżnia rodzaje kont osobistych • wyjaśnia znaczenie terminów: „limit debetowy”, „kapitalizacja odsetek”, „karta płatnicza” • identyfikuje rodzaje kart płatniczych • wyjaśnia zasady funkcjonowania lokat bankowych, wymienia i charakteryzuje ich rodzaje	A B A B C	• omawia zasady rozsądnego korzystania z karty kredytowej • wyjaśnia zasady wyboru najlepszej lokaty bankowej • porównuje oferty wybranych usług bankowych • oblicza należne odsetki od lokat bankowych z uwzględnieniem różnego oprocentowania i kapitalizacji • wykazuje zależność między częstotliwością kapitalizacji odsetek a wielkością należnych odsetek od lokaty bankowej • wyjaśnia różnice między stałym a zmiennym oprocentowaniem lokat bankowych,	C C C D D B
Kredyty • Kredyty i ich rodzaje • Kredyt konsumencki • RRSO • Pożyczki		• identyfikuje rodzaje kredytów wg różnych kryteriów (okresu kredytowania, waluty kredytu, przeznaczenia kredytu) • wyjaśnia znaczenie terminów: „kredyt”, „kredyt konsumencki”, „rzeczywista roczna stopa oprocentowania”, „pożyczka”, „zastaw hipoteczny”, „spread walutowy”, „zdolność kredytowa” • omawia podstawowe prawa przysługujące kredytobiorcy w wypadku umowy kredytu konsumenckiego • podaje różnice między kredytem a pożyczką	A B C B	• wymienia najważniejsze kryteria oceny zdolności kredytowej stosowane przez banki • wskazuje rolę Biura Informacji Kredytowej (BIK) w procesie przyznawania kredytów • oblicza należne odsetki od zaciągniętego kredytu • ocenia możliwość spłaty zaciągniętego kredytu przy określonym dochodzie • wymienia i omawia kryteria wyboru najlepszego kredytu	B C D C C
Pozabankowe formy inwestowania • Inwestycje i ich podział • Inwestycje finansowe • Obligacje • Bony skarbowe i weksle		• wyjaśnia znaczenie terminów: „inwestowanie”, „instrument finansowy”, „papiery wartościowe”, „obligacje”, „bony skarbowe”, „weksle”, „akcje”, „fundusz inwestycyjny” • rozróżnia i charakteryzuje inwestycje rzeczowe	A	• wymienia rodzaje obligacji ze względu na emitenta • wymienia typy obligacji skarbowych w Polsce • określa rodzaje akcji ze względu na sposób przenoszenia własności oraz wg uprawnień	B B C

• Akcje • Fundusze inwestycyjne		• i finansowe • wskazuje różnice między poszczególnymi rodzajami papierów wartościowych • identyfikuje rodzaje inwestycji wg różnych kryteriów (przedmiotu inwestycji, podmiotu inwestowania) • rozróżnia formy inwestowania kapitału • wymienia i charakteryzuje kryteria wyboru formy inwestycji	- C - B - C - B - C	• właścicieli akcji • wyjaśnia pojęcie „emisja akcji” i zna zasady emisji • wyjaśnia, czym są fundusze inwestycyjne • rozróżnia ceny akcji (nominalną, emisyjną oraz rynkową) • wyjaśnia pojęcia: „jednostka uczestnictwa”, „certyfikat inwestycyjny” • wymienia i charakteryzuje rodzaje funduszy inwestycyjnych, uwzględniając potencjalne zyski roczne oraz ryzyko wystąpienia strat • oblicza przewidywany zysk z przykładowej inwestycji kapitałowej w krótkim i długim okresie • dostrzega zróżnicowanie stopnia ryzyka w zależności od rodzaju inwestycji oraz okresu inwestowania • wyjaśnia rolę, jaką w gospodarce odgrywają fundusze inwestycyjne	- B - B - B - A - C - D - D - C
• Giełda • Rynek kapitałowy w Polsce • Rynek pierwotny i rynek wtórny • Giełda • Analiza tabel z informacjami giełdowymi • System notowań na GPW • Główne indeksy giełdowe na GPW • Historia warszawskiej giełdy • Rola giełdy w gospodarce		• definiuje pojęcie „giełda” oraz charakteryzuje jej rodzaje • wymienia i charakteryzuje instytucje rynku kapitałowego w Polsce • wymienia i omawia rynki giełdowe na GPW • wyjaśnia znaczenie terminów: „makler”, „indeks giełdowy”, „ceduła giełdowa”, „hossa”, „bessa” • wymienia podstawowe indeksy na GPW	- C - B - C - A - B	• określa miejsce GPW w systemie rynku kapitałowego • wyjaśnia mechanizm funkcjonowania GPW • omawia systemy notowań na GPW • analizuje tabele z informacjami giełdowymi • wyjaśnia znaczenie podstawowych wskaźników giełdowych w podejmowaniu decyzji dotyczących inwestowania na giełdzie • omawia działania podejmowane przed rozpoczęciem inwestowania na giełdzie • omawia rolę giełdy w gospodarce • przedstawia rys historyczny GPW • określa miejsce GPW na europejskim rynku kapitałowym	- C - C - C - D - C - C - C - A - C
IV. PODATKI I UBEZPIECZENIA					
Podatki	7	• definiuje pojęcie „podatek”	A	• omawia klasyczne zasady podatkowe	C

• Pojęcie, funkcje i rodzaje podatków • Klasyczne zasady podatkowe • Klasyfikacja podatków w Polsce • Podatki pośrednie i bezpośrednie • VAT • Dzień Wolności Podatkowej		• argumentuje konieczność płacenia podatków • wyjaśnia znaczenie terminów: „zdolność prawna”, „osobowość prawna”, „podatnik”, „obowiązek podatkowy”, „przedmiot opodatkowania”, „stawka podatkowa”, „podstawa opodatkowania” • wymienia i charakteryzuje funkcje podatków • identyfikuje rodzaje podatków wg różnych kryteriów	B A C C	A. Smitha • wymienia i omawia rodzaje podatków • przedstawia argumenty za i przeciw wprowadzeniu podatku liniowego • wyjaśnia znaczenie terminu „Dzień Wolności Podatkowej” • porównuje stopień obciążenia podatkami obywatela w różnych krajach • charakteryzuje podatki progresywne, proporcjonalne i regresywne • omawia rolę podatku VAT w polskim systemie podatkowym • ocenia system podatkowy w Polsce	C D A C C C D
Roczne rozliczenie podatku dochodowego • Podmiot opodatkowania • Przedmiot opodatkowania • Sposoby obliczania podatku • Kwota wolna od podatku • Ulgi podatkowe • Wspólne opodatkowanie • Rodzaje formularzy podatkowych • Rozliczenie podatku przez pracodawcę		• wyjaśnia znaczenie terminów: „obowiązek podatkowy”, „dochód”, „przychód”, „koszty uzyskania przychodu”, „kwota wolna od podatku”, „ulga podatkowa”, „zaliczka na podatek dochodowy”, „płatnik podatku” • wymienia ulgi podatkowe obowiązujące w Polsce • wymienia rodzaje formularzy podatkowych	A B B	• omawia sposoby obliczania podatku wg różnych stawek podatkowych • omawia zasady wspólnego opodatkowania • dobiera odpowiedni formularz podatkowy do źródeł przychodu oraz sposobu jego opodatkowania • analizuje strukturę dochodów podatników PIT w Polsce i jej zmiany w określonych latach	C B C D
Jak wypełnić roczne zeznanie podatkowe? • Wypełnianie rocznego zeznania podatkowego		• wyjaśnia znaczenie terminu „Urzędowe Poświadczenie Odbioru” (UPO) • wymienia sposoby złożenia zeznania podatkowego	A A	• omawia zasady wspólnego opodatkowania • wypełnia roczne zeznanie podatkowe na podstawie przykładowych danych	B D
Ubezpieczenia • Rodzaje ubezpieczeń • Ochrona ubezpieczeniowa • Suma ubezpieczenia • Roszczenia z umowy ubezpieczenia • Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny • Obowiązki ubezpieczonego i ubezpieczyciela		• wyjaśnia, czym jest ubezpieczenie • wyjaśnia znaczenie terminów: „ubezpieczyciel”, „ubezpieczający”, „ubezpieczony”, „system zabezpieczenia społecznego”, „ubezpieczenia publiczne”, „ubezpieczenia prywatne”, „polisa ubezpieczeniowa”, „karencja” • wymienia podstawowe obowiązki ubezpieczonego i ubezpieczyciela	A A A	• wymienia i charakteryzuje rodzaje ubezpieczeń wg różnych kryteriów (przedmiotu ubezpieczenia, stopnia swobody w zakresie nawiązania stosunku ubezpieczenia) • omawia rolę Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w polskim systemie ubezpieczeń • charakteryzuje poszczególne filary systemu	C B B

• Ubezpieczenia zdrowotne • Ubezpieczenia społeczne • Polski system emerytalny • Otwarte Fundusze Emerytalne		• wymienia filary systemu emerytalnego w Polsce	A	emerytalnego w Polsce • wskazuje związek pomiędzy swoją przyszłą aktywnością zawodową a wysokością emerytury • wyjaśnia, jaką rolę w gospodarce odgrywają fundusze emerytalne • podaje różnice między redystrybutywnym a kapitałowym modelem ubezpieczeń społecznych	D C B
V. PRZEDSIĘBIORSTWO					
Cele i rodzaje działalności gospodarczej • Ekonomiczne cele gospodarowania • Społeczne cele gospodarowania • Czynniki produkcji • Rodzaje działalności gospodarczej • Polska Klasyfikacja Działalności (PKD)	12	• wymienia i charakteryzuje ekonomiczne cele gospodarowania • wymienia i charakteryzuje społeczne cele gospodarowania • wymienia i omawia czynniki produkcji • wymienia i charakteryzuje rodzaje działalności gospodarczej	C C B B	• podaje przykłady działań zgodnych z koncepcją społecznej odpowiedzialności biznesu • określa rodzaj działalności gospodarczej wg PKD 2007	C C
Klasyfikacja przedsiębiorstw • Przedsiębiorca • Formy własności przedsiębiorstw • Formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw • Podział spółek i ich rodzaje • Wielkość przedsiębiorstw • Związki spółek		• wyjaśnia, kim jest przedsiębiorca • wyjaśnia znaczenie terminów: „zdolność prawna”, „osobowość prawna” • wymienia i charakteryzuje formy własności przedsiębiorstw • omawia klasyfikację wielkościową przedsiębiorstw	A A B C	• wymienia i charakteryzuje formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw • klasyfikuje rodzaje spółek • określa rolę przedsiębiorstw z sektora MŚP w funkcjonowaniu polskiej gospodarki • wymienia i charakteryzuje formy związków spółek (korporacje, monopole, holdingi, koncerny) • omawia znaczenie mikroprzedsiębiorstw w polskim systemie gospodarki	C C D C D
Zakładanie firmy • Otoczenie przedsiębiorstwa • Zakładanie własnej działalności gospodarczej • Sukces i niepowodzenie przedsiębiorstwa		• definiuje pojęcia „makrootoczenie przedsiębiorstwa”, „mikrootoczenie przedsiębiorstwa” • wymienia i charakteryzuje etapy zakładania własnej działalności gospodarczej • wskazuje najczęstsze przyczyny niepowodzeń przedsiębiorstwa	B C A	• wymienia i omawia czynniki warunkujące sprawne funkcjonowanie przedsiębiorstwa • dostosowuje formę organizacyjno-prawną do profilu działalności przedsiębiorstwa • wypełnia zintegrowany wniosek CEIDG-1	B D D

Biznesplan - Pojęcie biznesplanu - Zasady sporządzania biznesplanu - Elementy biznesplanu i ich analiza - Analiza strategiczna SWOT		- wyjaśnia, czym jest biznesplan - wymienia i omawia zasady sporządzania biznesplanu - wymienia i charakteryzuje elementy biznesplanu - wyjaśnia pojęcia: „analiza rynku” i „rynek potencjalny”	B C A A	- uzasadnia przydatność sporządzania biznesplanu niezależnie od etapów rozwoju przedsiębiorstwa - wyjaśnia, na czym polega analiza strategiczna SWOT - sporządza projekt własnego przedsiębiorstwa oparty na biznesplanie	C C D
Zarządzanie przedsiębiorstwem - Przebieg procesu zarządzania - Dobór pracowników - Zasady organizacji pracy w firmie - Cechy dobrego kierownika (lidera) zespołu - Motywowanie - Zasady pracy zespołowej - Cechy wykonawcy - Kontrola firmy		- wymienia i omawia zasady organizacji pracy w firmie - definiuje terminy: „styl kierowania”, „motywowanie”, „efekt synergii” - wymienia cechy dobrego kierownika (lidera zespołu) - wymienia i omawia zasady pracy zespołowej	A B A B	- wymienia różne style zarządzania i wyjaśnia, na czym one polegają - wymienia i charakteryzuje elementy procesu zarządzania oraz jego przebieg - ocenia zastosowanie różnych stylów kierowania w zależności od rodzaju przedsiębiorstwa i przedmiotu działalności - wymienia i omawia cechy dobrego wykonawcy - dowodzi skuteczności łączenia różnych sposobów motywowania podwładnych	A C D B C
Sprawozdanie finansowe przedsiębiorstwa - Aktywa, pasywa i bilans przedsiębiorstwa - Koszty - Wynik finansowy działalności - Rachunek zysków i strat - Wskaźniki analizy finansowej - Próg rentowności - Likwidacja działalności gospodarczej		- definiuje pojęcia: „majątek trwały”, „majątek obrotowy”, „aktywa przedsiębiorstwa”, „pasywa przedsiębiorstwa”, „bilans”, „amortyzacja”, „rachunek zysków i strat”, „próg rentowności”, „koszt całkowity”, „całkowity koszt jednostkowy” - wymienia i charakteryzuje podstawowe składniki bilansu	A C	- podaje przykłady kosztów stałych oraz zmiennych przedsiębiorstwa - analizuje przykładowy wynik finansowy przedsiębiorstwa - wyznacza na prostych przykładach próg rentowności - omawia procedurę likwidacji działalności gospodarczej	B D D C
Księgowość przedsiębiorstwa - Rachunkowość firmy - Podstawowe zasady księgowości - Dokumenty księgowe firmy - Księgowość pełna i uproszczona - Podatki przedsiębiorstwa		- definiuje pojęcie „rachunkowość firmy” - wymienia i omawia funkcje rachunkowości - wymienia podstawowe zasady księgowości - wymienia podstawowe dokumenty księgowe firmy - klasyfikuje i opisuje dowody księgowe	A B B A C	- uzasadnia konieczność prowadzenia rachunkowości w firmie - podaje różnice między księgowością pełną a księgowością uproszczoną - uzupełnia fakturę VAT na podstawie dostarczonych danych	C B D

•Kreatywna księgowość				- wymienia i omawia wady oraz zalety poszczególnych form opodatkowania przedsiębiorstwa podatkiem dochodowym - wyjaśnia znaczenie terminu „kreatywna księgowość” oraz omawia przyczyny i konsekwencje tego zjawiska	B B
Marketing - Pojęcie marketingu - Marketing mix - Narzędzia promocji - Reklama i jej oddziaływanie na konsumenta - Media reklamowe - Kreowanie marki firmy		- wyjaśnia, czym jest marketing, oraz wymienia jego cele - wyjaśnia znaczenie terminu „marketing mix” oraz charakteryzuje jego elementy - wyjaśnia, czym jest promocja, oraz charakteryzuje jej narzędzia - wyjaśnia, czym jest reklama, oraz omawia cele działań reklamowych - wymienia rodzaje mediów reklamowych	B C C C B	- odczytuje informacje zawarte w reklamach, odróżniając je od elementów perswazyjnych - omawia zjawisko kreowania marki firmy, uwzględniając znaczenie barw firmowych - wskazuje pozytywne i negatywne przykłady wpływu reklamy na konsumentów	C C C
Etyka w pracy i w biznesie - Pojęcie etyki - Etyka w biznesie - Etyka zawodowa - Etyka przedsiębiorstwa - Nieetyczne zachowania w biznesie - Mobbing - Nieetyczne zachowania pracownika - Korupcja		- wyjaśnia znaczenie terminu „etyka zawodowa” - wymienia działania etyczne i nieetyczne w biznesie - rozdziela zachowania etyczne i nieetyczne w wypadku pracodawcy i pracownika - definiuje pojęcie „mobbing” - wymienia przejawy mobbingu, jego skutki oraz sposoby przeciwdziałania mobbingowi - wyjaśnia pojęcie „korupcja”	A B C A B A	- charakteryzuje reguły moralne i normy prawne jako elementy etycznego postępowania - wymienia, rozróżnia oraz charakteryzuje podstawowe wartości etyczne w biznesie - dowodzi negatywnego wpływu szarej strefy na gospodarkę - analizuje przebieg kariery zawodowej osoby, która – działając zgodnie z zasadami etyki – odniosła w życiu zawodowym sukces - wymienia zasady etycznego pracownika – kodeks etyczny - identyfikuje rodzaje korupcji - wymienia przyczyny i skutki oraz sposoby przeciwdziałania korupcji - analizuje przykładowy kodeks etyki zawodowej danej profesji (np. nauczyciela)	B B D D B C B D
VI. PRACA					
Rynek pracy Praca jako wartość	10	definiuje pojęcia: „praca”, „humanizacja pracy”, „aktywność zawodowa”, „współczynnik	A	omawia skutki nadmiernego popytu na rynku pracy	C

• Rynek pracy • Zasoby siły roboczej • Współczynnik aktywności zawodowej • Nierównowaga na rynku pracy		aktywności zawodowej”, „bezrobocie” • przedstawia pracę jako wartość • wymienia i omawia bodźce skłaniające człowieka do podejmowania pracy • wyjaśnia motywy aktywności zawodowej człowieka • wyjaśnia, czym jest rynek pracy, i wymienia jego uczestników	B C B B	• wymienia i charakteryzuje przyczyny oraz konsekwencje zjawiska nierównowagi na rynku pracy • analizuje popyt na pracę i podaż pracy, uwzględniając czynniki wpływające na wielkość popytu i podaży pracy • oblicza na prostych przykładach współczynnik aktywności zawodowej	B C D
Poszukiwanie pracy • Aktywne poszukiwanie pracy • Oczekiwania pracodawców wobec przyszłych pracowników • Kompetencje twarde i miękkie • Własne predyspozycje zawodowe • Sposoby poszukiwania pracy • Dokumenty aplikacyjne		• wyjaśnia, czym jest aktywne poszukiwanie pracy • wyjaśnia, jak rozpoznać własne predyspozycje i możliwości zawodowe • wymienia i omawia sposoby poszukiwania pracy • wymienia zasady pisania CV i listu motywacyjnego • wymienia najczęstsze błędy w CV i listach motywacyjnych	B C C C B	• wyjaśnia, na czym polega rozpoznanie rynku pracy (uwzględniające zawody deficytowe i nadwyżkowe oraz najczęstsze oczekiwania pracodawców) • wymienia kompetencje miękkie, na które najczęściej zwracają uwagę pracodawcy • uzasadnia konieczność jednoczesnego korzystania z kilku metod szukania pracy • wymienia i omawia elementy dokumentów aplikacyjnych (uwzględniając Europass) • tworzy dokumenty aplikacyjne dotyczące konkretnej oferty pracy • odróżnia wiarygodne oferty pracy • wyszukuje oferty pracy, uwzględniając własne możliwości i predyspozycje • analizuje własne możliwości znalezienia pracy na rynku lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim • wypełnia formularz Europass CV w języku polskim	C B D B D C D C D
Rozmowa kwalifikacyjna • Rekrutacja pracowników – proces rekrutacji i jego etapy • Rozmowa kwalifikacyjna • Przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej • Zasady prezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej		• wymienia etapy procesu rekrutacji pracowników • wyjaśnia znaczenie terminu „rozmowa kwalifikacyjna” • wyjaśnia znaczenie rozmowy kwalifikacyjnej w procesie rekrutacji • wymienia zasady przygotowania się do	A A B C	• wymienia zasady dobrego zaprezentowania się na rozmowie kwalifikacyjnej • stosuje różne formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej w celu autoprezentacji oraz prezentacji własnego stanowiska • analizuje najczęściej zadawane pytania podczas rozmowy kwalifikacyjnej	B D C

- Najczęstsze pytania podczas rozmowy kwalifikacyjnej - Błędy podczas rozmowy kwalifikacyjnej		rozmowy kwalifikacyjnej		uczestniczy w rozmowie kwalifikacyjnej w warunkach symulowanych	D
Zatrudnienie - Podstawy prawne zatrudnienia - Formy zatrudnienia - Umowy o pracę - Umowa-zlecenie i umowa o dzieło - Prawa i obowiązki pracownika - Prawa i obowiązki pracodawcy - Płaca i jej funkcje - Rodzaje systemów płac - Ochrona prawna pracowników		- wyjaśnia znaczenie terminów: „kodeks pracy”, „stosunek pracy”, „świadczenie pracy”, „płaca” - wymienia rodzaje umów o pracę - wymienia formy rozwiązania umowy o pracę - wymienia umowy cywilnoprawne (umowę-zlecenie i umowę o dzieło) - wymienia podstawowe prawa i obowiązki pracownika (w tym pracownika młodocianego) oraz pracodawcy - wymienia i charakteryzuje rodzaje płacy (minimalna, netto, brutto) - wymienia i omawia funkcje płacy - wymienia i charakteryzuje rodzaje systemów płac - wymienia nazwy instytucji w Polsce stojących na straży praw pracowniczych - wyjaśnia znaczenie Kodeksu pracy jako podstawowego aktu prawnego	A B B A A C B B B D	- analizuje i interpretuje szczegółowe zapisy prawa pracy - wymienia i omawia podstawowe zasady prawa pracy - analizuje formy zatrudnienia na podstawie umów cywilnoprawnych, a następnie wskazuje podstawowe cechy odróżniające je od umowy o pracę - analizuje poszczególne rodzaje umów o pracę, a następnie wskazuje ich wady i zalety z punktu widzenia pracownika oraz pracodawcy - stosuje odpowiednie przepisy Kodeksu pracy w zależności od sytuacji problemowej - analizuje formy wynagrodzenia wynikające z systemu płac, a następnie wskazuje wady i zalety każdej z nich z punktu widzenia pracownika oraz pracodawcy - oblicza płacę netto	D C C D D D D D
Bezrobocie - Pojęcie i pomiar bezrobocia - Rodzaje bezrobocia - Przyczyny i skutki bezrobocia - Metody walki z bezrobociem - Bezrobocie w Polsce		- wyjaśnia pojęcia: „bezrobocie”, „stopa bezrobocia”, „osoba bezrobotna”, „BAEL” - wymienia warunki, które trzeba spełnić, aby otrzymać status bezrobotnego - charakteryzuje rodzaje bezrobocia	A A C	- identyfikuje rodzaje bezrobocia ze względu na przyczynę i formę występowania - wymienia negatywne i pozytywne skutki bezrobocia - wymienia i omawia sposoby walki z bezrobociem (pasywne i aktywne) - uzasadnia potrzebę aktywnej i efektywnej walki z bezrobociem - oblicza stopę bezrobocia - analizuje dane statystyczne dotyczące wielkości i struktury bezrobocia w Polsce - formułuje wnioski na temat bezrobocia w województwie, w którym mieszka - proponuje działania mające na celu	C B C C D C D D

				ograniczenie bezrobocia w miejscu zamieszkania	
Sytuacja na rynku pracy w UE •Swoboda przepływu osób w krajach UE •Gwarancja jednakowych praw •Zróżnicowanie warunków pracy i życia w UE •Migracje zarobkowe Oferty pracy dla Polaków w krajach UE		• wymienia swobody wspólnego rynku i charakteryzuje swobodę przepływu osób • analizuje stopę bezrobocia wg BAEL w krajach UE i wyciąga wnioski • podaje nazwy krajów UE o najwyższym poziomie bezrobocia	C D A	• omawia znaczenie gwarancji jednakowych praw w krajach UE • omawia zróżnicowanie warunków pracy i życia w UE (uwzględniając stopę bezrobocia i przeciętne roczne dochody) • wymienia przyczyny migracji zarobkowych Polaków • analizuje możliwości zatrudnienia w krajach UE	C D B D
VII. WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA					
Handel zagraniczny. Współpraca gospodarcza Polski z zagranicą •Pojęcie i zakres współpracy zagranicznej •Handel zagraniczny •Bilans handlowy •Partnerzy handlowi Polski •Struktura handlu zagranicznego Polski •Kurs walut a handel zagraniczny	4	• określa zakres współpracy międzynarodowej • wyjaśnia znaczenie terminów: „handel zagraniczny”, „eksport”, „import”, „bilans handlu zagranicznego” • wymienia nazwy państw o największym udziale w handlu zagranicznym (eksporcie i imporcie) • wymienia bariery ograniczające handel zagraniczny	B A A B	• omawia znaczenie handlu zagranicznego w gospodarce oraz wymienia korzyści wynikające z wymiany handlowej • wymienia głównych partnerów handlowych Polski oraz omawia strukturę handlu zagranicznego i jego znaczenie dla naszego kraju • podaje przykłady polskich „hitów eksportowych” • analizuje wpływ kursu walut na handel zagraniczny i gospodarkę • wyjaśnia zjawisko protekcjonizmu państwowego	C D A D B
Procesy globalizacji •Globalizacja i jej płaszczyzny •Globalne korporacje •Centra gospodarcze i finansowe świata •Pozytywne i negatywne skutki globalizacji Globalizacja a gospodarka Polski		• wyjaśnia pojęcie „globalizacja” • wymienia i charakteryzuje płaszczyzny globalizacji • wymienia główne centra gospodarcze i finansowe świata • wyjaśnia znaczenie terminu „antyglobalista”	A C B A	• wymienia i omawia korzyści i zagrożenia wynikające z globalizacji, • wymienia i charakteryzuje pozytywne i negatywne skutki globalizacji na poszczególnych jej płaszczyznach • omawia rolę globalnych korporacji w rozwoju globalizacji • wyjaśnia pojęcia: „bezpośrednia inwestycja zagraniczna”, „inwestycje green-field” • ocenia wpływ globalizacji na gospodarkę Polski	C C C A D

			• podaje przykłady oddziaływania globalizacji na poziom życia i model konsumpcji • wyszukuje informacje o aktualnych tendencjach i zmianach w gospodarce świata i Polski • podaje różnicę między antyglobalistami a alterglobalistami	C D B
--	--	--	---	-------------